

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 13. СЕПТЕМБАР 2015, ГОДИНА 16, БР.53

ЗАБОРАВИТИ ЖРТВЕ ЈЕ ДУХОВНИ ЗЛОЧИН

(Данас се молитвено сећамо Светих мученика Јасеновачких. О. Јован Бабић, вероучитељ и парох цркве св. архангела Гаврила у Београду, говорио је, 22. априла ове године, на Дан пробоја јасеновачких логораша, на радију "Слово љубве") Ја често понављам: опростити, али не и заборавити. Јер, то народно памћење много говори о нама. Народ који је бројчано највише страдао у Другом светском рату је јеврејски народ. У том народу, данас, после 70 година, сви - од њихове државе, преко Јудејске верске заједнице, преко културних, интелектуалних, свих институција - поставио је као највиши циљ: да никада, ниједан представник јеврејског народа, али ни сви други с којима тај народ сарађује и долази у контакт, не заборави и да буду непрестано опомињани на Холокауст. И, то раде с правом. Јер, тако нешто заиста не сме да се заборави. Ми бисмо од њих могли много тога добро да научимо... На Балкану, то су "земље чуда", где се бројевима побијених тако лако манипулише, тако лако "политичари", да то прелази, по мом доживљају, у крајњи безобразлук. Јер, играти се бројевима нечије деце, старица, старих, односно, оних најневинијих, незаштићених, голоруких, из којег год народа да су дошли и под чије год да су зло и мржњу потпали, то је заиста један крајњи безобразлук. Бројка од тих 500-700.000 се појавила одмах после Другог светског рата, те прве комисије тадашње Југославије су тако констатовале. Како је време пролазило, тај број се волшебном снамињао, да би се данас, врло често, вртело неком бројком од 80.000. То је невероватно: скоро се десетковао број жртава од оних података које смо добијали од првих комисија које су изашле на терен тада.

Поставља се питање: како је могуће да ми, ни 2015. године, као народ са свим својим капацитетима, немамо јасан, тачан и прецизан списак жртава система логора Јасеновац? По имену, презимену, месту рођења! Како је то могуће? А, држава која је пре Другог светског рата постојала, Краљевина Југославија, пописе је имала! Значи, то је већ био 20. век! Тачно се зна ко је после Другог светског рата непостојећи на адреси где је био пописан 1931. године, итд. Па, деца која су се рађала крштавала су се и заводила у Цркви тада, и то је био званични документ. Па, тачно се, ваљда, зна да те деце више нема од 1945. године. Па, то је наш немар! То је једно од питања не-љубави према њима! Страшан показатељ наше недовољно искрене хришћанске љубави!

При чему је то сада колективитет свих нас - српски народ и његове институције. То су управо Јевреји урадили. А, њих је, да се само подсетимо, страдало бар десет пута више него нас у систему логора Јасеновац. Који је то тек посао био! И, они ни данас не одустају да гоне злочинце, где год постоје, и живе за то да их лоцирају, пронађу и да им се суди. Ми смо, изгледа, одустали. ... То је питање способности за национални консензус. Питање је колико смо ми способни, а време то показује, да се саберемо око неких националних питања, која не могу бити предмет промена политичких структура у

вођењу наше државе. Али, то, изгледа, често није тако код нас. ...

Дошла је нова гарнитура власти после Другог светског рата, која је имала пројекат "братства и јединства" по сваку цену. На томе се темељила нова држава, она послератна. И, наравно да разобличавање злочина у таквом идеолошком пакету није било пожељно. Небројени су примери тада колико се ућуткивао српски народ и његови интелектуалци, да много не таласа око тога. Највећи број таквих примера је у источној Босни. Тамо су читава стратишта печачена, затрпавана, сакривана, забрањивано је да се о њима прича... Да не говоримо о томе - то су речи владике Јована (Ђулибрка) - постојао је један снажан медијски пројекат у то време да се не помињу Срби као такви у Јасеновцу. Истине ради, у званичном музеју садашње државе Хрватске - то је чињеница, може свако да провери - пише да је то споменик жртвама антифашиста. Нема речи Срби ту, не постоји! Свако може да оде до Јасеновца и да погледа шта пише на званичној спомен-табли коју је садашња држава Хрватска поставила, јер је то на њеној територији сада. ...

Постављам јавно једно питање и себи и свима: да ли смо ми криви пред Божијим Судом ако своју децу не учимо свему овоме? Са два циља: са једним циљем - да буду прави хришћани, који се према умрлим члановима Цркве, мученицима, односе са поштовањем и незаборавом. Јер, Црква је заједница и живих и мртвих чланова. Нисмо само ми, живи, Црква. Немојмо да заборавимо да су и мртви чланови Цркве - Црква. А, са друге стране, та наша деца ће сутра бити у институцијама нашег народа, да знају да буду мудри и да расуђују унапред, да не дозволе да се тако нешто икада више понови. Апсолутни би духовни злочин био заборавити те жртве! Читав календар Цркве је путоказ у сећање и опомињање. Погледате у Светог Николу - икона вас опомиње: то је био човек врлински, јак у вери, којег ми поштујемо као угодника Божијег. Тако постоји и икона Јасеновачких новомученика. Е, ту је тајна љубави... Данас... позивам сваку верујућу душу да одвији 15-20 минута свога времена, прошета до најближег храма и прислужи воштанице за њихове душе. Да се сети њих, да се моли за њих и да се опомиње. ... И, причајмо са својим младим нараштајима... Сада неки неолиберални кругови желе, попут комунистичких власти, да утихну гласови, да се о овоме не прича, да се то лажно обележи као неевропско. То је страшна лаж! Па погледајмо лидере европске: и те како славе своје битке и говоре о својим жртвама! То је потпуно европски. Децо, не верујте у ту лаж да је не-европски помињати своје жртве и љубити своје жртве...

ГОВОР АКАДЕМИКА МАТИЈЕ БЕЋКОВИЋА НА ОСВЕЋЕЊУ
ХРАМА ХРИСТОВОГ ВАСКРСЕЊА У ПРЕБИЛОВЦИМА, 2015.

Браћо и сестре, Христос воскрес! Учинили сте ми велику част дајући ми реч овим светим поводом, на овом светом месту свете српске географије. Али, како бити достојан те части тамо где се не зна ко је присутнији - живи или давно упокојени? Ваљало би казати реч коју су смишљали 70 година и коју би, после свега, на овом месту и у овом часу, једним устима рекли они покојни, а никад мртви за нас. Ону реч која је пола века била забетонирана не само у јамама, него и у нама. А, знамо да би та њихова реч била само реч Христова, а то значи: блага, висока и крилата, озарена љубављу, онебесана праштањем и освештана разумевањем. Али, ако ту реч не умемо да изговоримо својим устима, можемо да је видимо својим очима, прослављену и оваплоћену у овај храм Христовог Васкрсења у Пребиловцима. Није ли се у њему отелотворила и она најважнија српска реч, коју је, у име свог народа, изговорио Вукашин из Клепаца: *Само ти, дијете, ради свој посао?* Реч која га је посветила и која је учинила да, са Светим Петром Зимоњићем, постане стуб овога храма, да и један и други буду својим целатима тежи мртви него живи.

Пребиловци су некад били мирно село у доњој Херцеговини, а постали су Горњи Град, не само у Херцеговини, Светог Саве дедовини, него у свој хришћанској васељени и нашој небеској отаџбини. У све храмове се уграђује честица моштију неког светитеља. У овај храм Христовог Васкрсења није уграђена честица једног светитеља, него Сион светих моштију свих грађана

Пребиловаца, на правди Бога ујамљених, а потом и посмртно мучених, бетонираних и минираних. Зато се овај лакокрили храм тако високо виноу о небо и на хиљадама крила подигао на небеса и све нас. ...

Браћо и сестре, Пребиловци нису једино место где смо бацани у јама због своје вере и имена, али су једино на свој српској јамографији које смо достојно обележили и на њему подигли храм. Нису ли они зато право место да упитамо: Где је српски *Јад Вашем?* Где је памјатник, где некропоље, где Вечни пламен? Јевреји су исписали своју читуљу од шест милиона душа, коју читају без престанка! Срби своју читуљу још нису ни исписали, а камоли да је читају и износе свету на видело! Јован Дучић је, још 1941. године, тражио да се нарочитим гласом целом свету објави злочин за какав се у Европи није чуло. Уместо да је послушан, био је жигосан, и он и његово дело, а забрањена песма *Врбас*. Зато смо доживели да ових година и дана слушамо, и са неочекиваних страна, да је геноцидан онај народ који је неколико пута био предвиђен за истребљење, а за којег је само чудо Божије учинило да не буде истребљен. Народ за кога је преписана квота "сто за једног" доживео је да га, на крају 20. века, бомбардују и стрељају ни због једног! У две немачке окупације и њиховим испоставама, убијено је више Срба него за пет векова отоманског ропства! ... Како народ, који има хиљаде и хиљаде невиних жртава лишених живота и смрти, још увек нема ни једно поље са гробним знаком где су именовани и сахрањени? ... *(Наставак на следећој страни)*

У НЕДЕЉИ 15. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:

- 13.(31) Полагање појаса Прес.Богородице; Св.муч.Јасеновачки; Сабор срп.Светитеља
- 14.(01) Преподобни Симеон Столпник; Црквена Нова година
- 15.(02) Свети мученик Мамант; Свети Јован Посник
- 16.(03) Св. свештеномученик Антим; Св. Јоаникије, први Патријарх српски
- 17.(04) Св. свештеномуч.Вавила; Пророк Мојсеј Боговидац; Св. Петар Дабробосански
- 18.(05) Свети пророк Захарија и праведна Јелисавета
- 19.(06) Чудо Светог архангела Михаила; Свети мученик Евдоксије

(Наставак са претходне стране)

Нисмо ли, ради неких виших циљева, жртвовали своје невинне жртве и тако оправдали злочинце и постајали саучесници у злочину и ми сами? Српска земља је сва у ожилцима и модрицама од масовних гробница. Земља памти и, тамо где су загртани, улегне се и никад не изравни. Оне херцеговачке и црногорске прваке, које су, према немачким документима, усташе живе запалиле у Јасеновцу, још увек зовемо фашистима и сарадницима окупатора...

Ми, Срби, не својатамо Бога и не мислимо да смо жртве били само ми. Клањамо се и жртвама других народа. Кајемо се и молимо за опроштај за сваки злочин који смо починили. Али, како да се помиримо са другима, кад се нисмо помирили ни са собом, ни са Истином? И, како ћемо, још увек нагрђени и посвађани, изаћи на очи покојнима, који су се на оном свету помирили и сазнали више него што су сазнали на овом?...

Драга браћо и сестре, у Саборнику бр. 1 за ову, 16. годину издавања, можете прочитати потресну причу о Дијани Будисављевић, Аустријанки која је из логора Јасеновац спасила преко 12.000 деце, већином српске, православне, а ипак њено име није поменуто ни у једном уџбенику историје...

Овим бројем навршила се 16. година издавања Саборника, недељника Саборне цркве. Хвала свима вама који сте, на свој начин, помагали излажење овог нашег мисионарског подухвата и ширење његових поука и прича. Смerno молећи благослов Божији за почетак нове издавачке године, остајемо у нади да ће и она доносити непролазно и спасоносно добро свима који ће у Саборнику учествовати као читаоци, саствараоци и добротвори.

У суботу, 19. септембра, прослављамо Чудо Светог Архангела Михаила. Света заупокојена Литургија у Саборној цркви почиње у 7:30. Поводом овог празника, у петак, 18. септембра, у наставку вечерњег богослужења, које почиње у 17:00, у Саборној цркви биће служена СВЕТА ТАЈНА ЈЕЛЕОСВЕЋЕЊА.

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Атанацковић. Тел. храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.